

8206

N° 90.

ՍԵՒ ՀԱՅԵՐ

Թարգմ.

ՕՐ. ՆՈՒԱՐԳ ԱՂԱՆԵԱՆՑ

Արտատպուած «Լուսաբ» հանդիսից

Թ. Ի. Ֆ. Լ. Ի. Ս.

Տպարան Տ. Ռօտինեանի

1901

85

Ս-41

251

Վ ՈՒՄ ԵՅ

Քրիստոնէական հանդիսից արարարագած Քրքերը

1. Իս. Յարութիւնեան. Ստեփան-
նոս Պալատանեան դ. 25 կ.
2. Պօտապէնկօ. Մի կտոր հաց.
Թարգմ. Վ. ք. Աղանեանց դ.
10 կ.
3. Սենկէիչ. Դէպի Աթէնք. Թ. Գ.
ք. Աղանեանց դ. 15 կ
4. Դաստիարակութեան դօրութիւ-
նը Թարգմ. Ս. Մանդինեան
դ. 30 կ.
5. Բակ. Կիլիկիա դ. 15 կ.
6. Ն. Տէր-Կարապետեան. Խաչա-
տուր Աբովեան դ. 60 կ.
7. Անժամանակ թատրոն և ըն-
թերցանութիւնը Թարգմ. Ս.
Մանդինեան դ. 25 կ.
8. Իս. Յարութիւնեան. Աշակերտի
լուչատեարը դ. 30 կ.

85

12-41

10 NOV 2011

ՄԵՒ ՀԱՅԵՐ

Թարգմ.

ՕՐ. ՆՈՒՍԵՐԻ ԱՂԱՆԵԱՆՑ

Արտատպուած «Լումար» հանդիսից

Թ Ի Յ Լ Ի Ս

Տպարան 8. Ռօտինեանի

1901

30 JUL 2013

8206

Дозволено цензурою, Тифлисъ, 25
Октября, 1901 г.

9/59325-66

ՍԵՒ ՀԱՅԵՐ

Տասն և չորսերորդ
դարու սկզբներին էր:
Նիկողայոս
Ներլին
դրամատուկն ունէր Յլօրէնցիա
բաղաբում: Նա ամբողջ օրը
գրադուլած էր մատեաններում
թուանշաններ գրելով. ժամը

երեքին նա նստում էր իւր գրասեղանի առաջ. երբ ինն էր զարկում՝ նա դարձեալ մեխուած էր միւսնոյն տեղը և շարունակում էր գրել թուանշաններ:

Դրամատուներ փոխարինաբար փող էր տալիս և կայսեր և պապին, և եթէ սատանային էլ չէր տալիս, միայն նրա համար, որ վախենում էր մի գուցէ իւր գործերը վատ գնան չար ոգու պատճառով, որ ընդունակ է ամեն տեսակ խորամանկութիւնների: Նիկողայոս Նէրսիս համարձակ էր և ոչոքի չէր հաւատում: Նա մեծ հարստութիւն ձեռք բերեց, հարստահարեց շատերին և ահա թէ ինչու նո-

րան ամենքը յարգում էին Ֆլօ-
րէնցիայում: Նա ապրում էր մի
պալատում, ուր աշխարհի լուսը
թափանցում էր միայն նեղ ու
ցածր պատուհանների միջով:

Նիկողայոս Նէրլիի պալատը
պատած էր պատնէշով և շղթա-
ներով: Ներսիս պատերը զար-
դարուած էին զանազան հմուտ
գեղարուեստագէտների նկարնե-
րով. ամեն տեղ տեսնուում էին բա-
րեգործ կանայք, պատրիարքներ
և մարգարէներ, կտաւների վերայ
նկարուած էին զանազան բարե-
պաշտական պատմութիւններ .
իւր բարի գործերով Նիկողայոս
Նէրլին ամենքին այնպէս էր
հրապուրել, որ բոլորն էլ փա-

ռաւորում էին նորա հարստութիւնը: Քաղաքից դուրս նա մի հիւանդանոց շինեց, որի գեղանկար պատի վերայ ձևակերպուած էին դրամատիրոջ կեանքի ամենապալծառ գործերը: Իբրև նշան շնորհակալութեան, որ նա զոհել էր մի գումար Santa-Maria Novella եկեղեցու շինութեան աւարտման համար, նորա պատկերը կախած էր ալեկեղեցու պատի վրայից: Նէրլին նկարուած էր չոգած ս. Կոյսի ոտների մօտ, խաչած ձեռներով: Նորան կարելի էր հեշտութեամբ ճանաչել իւր կարմիր բրդէ թասակից, մազէ աստառով հանդերձից, չաղ երեսից

և փոքր աչքերից: Նորա բարի
կինը, Մօնան, որից կարծեմ ոչ
ոք մի բարիք տեսած չունէր,
ազնիւ և տխուր նայուածքով
կանգնած էր ս. Կոյսի միւս կող-
մը, աղօթողի խաղաղ արտայայ-
տութեամբ:

Նէրլին հասարակապետութեան
առաջին քաղաքացիներից մէկն
էր. այն յարգանքը, որ նա վայե-
լում էր գլխաւոր կառավարիչնե-
րի կողմից շնորհիւ իւր հարստու-
թեան, երբէք չէր սլակասում:

Մի ձմեռային օր, երբ Նէրլին
վերադառնում էր իւր սլալատը
սովորականից ուշ, իւր տան ա-
ռաջ շրջապատեցին նորան մի
խումբ կիսամերկ աղքատներ,

ձեռքերը դէպի նա մեկնած:

Նա կոպտութեամբ վռնդեց նոցա: Բայց աղքատները քաղցածութիւնից սոված գայլերի համար ձակութիւն էին ստացել: Նոքա շրջապատեցին դրամատիւրոջ և հաց էին խնդրում խրոպոտ և աղաչող ձայներով: Նէրլին արդէն կռացել էր քար վերցնելու աղքատներին խփելու համար, երբ լանկարժ տեսաւ իւր ծառաներից մէկին, որ սև հացերով լի մի կողով գլխին տանում էր տուն ծառաների համար:

Դրամատէրը կանչեց նորան, ձեռները կոխեց կողովի մէջ և միջի բոլոր հացերը ածեց աղ-

քատների առաջ: Յետոյ տուն
վերադառնալով պարկեց ու քնեց:
Երազում նա տեսաւ, որ ինքը
կաթուածից մեռաւ և այնպէս
շուտ, որ նորան թւում էր թէ
գտնւում է նոյն իսկ իւր անկող-
նում. այնտեղ, ուր «գոյութիւն
չունի ոչ մի լոյս», նորան երևե-
ցաւ Միքայէլ Հրեշտակապետը,
որը խաւարի մէջ լուստւորուած
էր իրենից ճառագայթած լոյսով:

Հրեշտակապետը բռնած ունէր
ձեռին մի կշիռ և բարձում էր
նորա թաթերի վերայ: Նէրլին
երբ տեսաւ կշռի մի թաթի վե-
րայ դարսուած մի այլու թան-
կագին իրեր, որոնք գրաւ էին
դրուած իւր մօտ, անիրաւ կեր-

սլով ձեռք բերուած փողերն ու մի քանի ոսկէ սիրուն դրամներ, որպիսին բացի իրենից ուրիշ ոչ ոք չունէր և որ ինքը ձեռք էր բերել վաշխառութեամբ կամ խաբէրայութեամբ և որ այդ ամենից խիստ ծանրանալով՝ կշռի թաթը իջաւ բաւական ցած, զգաց՝ որ իւր կեանքի վերջը մօտեցել է և որ հրեշտակապետն արդէն դատելու է իրան:

— Սուրբ Միքայէլ, ասաց նա, եթէ դուք կշռի մի թաթի վերայ դարսում էք ամեն բան, ինչ որ կեանքում ես ձեռք եմ բերել, ապա ուրեմն խնդրեմ միւսի վերայ էլ դարսէք այն բոլոր ընտիր գործերս, որոնք

գեղեցիկ կերպով ցոյց են տալիս
իմ բարեպաշտութիւնը: Չմոռա-
նաք Santa-Maria Novella տա-
ճարը, որի գրեթէ երրորդ մասից
աւելին իմ հաշուով եմ կառու-
ցել, քաղաքից դուրս գտնուող
հիւանդանոցը գեղանկար ճակա-
տով:

Հրեշտակապետն այս բոլորը
դարսեց կշռի միւս թաթի վե-
րայ, բայց նա չհաւասարուեց
միւսին: Դրամատէրը սաստիկ
անհանգիստ եղաւ:

Ո՛վ սուրբ Միքայէլ, — շա-
րունակեց նա, — էլի լաւ որոնե-
ցէք: Այդ թաթի վերայ չգրիք
ո՛չ ս. Յովհաննէսի խաչալուսի
աւազանս, ո՛չ ս. Անդրէասի ամ-

բիոնը, ուր բնական մեծութեամբ նկարուած է Յիսուս Քրիստոսի մկրտութեան պատկերը: Այդ գործը ինձ մեծ փող է արժեցել:

Հրեշտակապետը ամբիոնն ու աւազանն էլ դարսեց հիւանդանոցի վերայ, բայց թաթը չը ծանրացաւ: Սառը քրտինքը վրայ տուեց նիկողայոս Նէրլիի ճակատին:

— Ս. Հրեշտակապետ, արդեօք ճիշտ է ձեր կշիռը, հարցրեց նա:

Մի քայլել հրեշտակապետը ժրպտալով պատասխանեց, թէ չնայելով որ այն կշիռը պարիզեան փոխատու գանձարանների և Վենետիկի սեղանաւորների կշիռների օրինակով չեն շինուած, բայց

միանգամայն անսխալ է ցոյց տալիս:

— Հապա սա թնչ բան է, հոգւոյ հանելով վրայ բերեց Նիկողայոս Նէրլին գունատուած. — այս տաճարը, այս հիւանդանոցը իւր բոլոր մահճակալներով, այս ամբիոնը, աւազանը, — մէթէ սոքա լարդի կամ թռչունի փետուրից ծանր չէն:

— Տեսնո՞ւմ էք, Նիկողայոս, տասց հրեշտակապետը, տակաւին ձեր բոլոր ապօրինի գործերը գերակշռում են ձեր բարի գործերի թեթեւ կշռին:

— Ուրեմն դժո՞խք պիտի գնամ, հարցրեց Ֆլօրէնցացին: Եւ երկիւղից նորա ատամները սկսե-

ցին խփուիլ միմեանց:

— Համբերութիւն ունեցիր, Նիկողայոս Նէրլի, համբերութիւն,
— վրայ բերեց Միքայէլ հրեշտակապետը: — Դեռ մենք չվերջացրինք մեր գործը, ահա դեռ այս էլ մնում է:

Եւ սրբազան Միքայէլը վերցրեց այն սև հացերը, որ հորուստը նախընթաց երեկոյին թափել էր աղքատների առաջ: Նա այդ հացերը դարսեց բարի գործերի թաթի վերայ և թաթը իսկոյն ցած իջաւ, միւս թաթը բարձրացաւ և երկուսն էլ հաւասարուեցան միմեանց: Կշռի նժարը չթեքուեց ոչ աջ և ոչ ձախ. սլաքը ցոյց էր տալիս եր-

կու ծանրութիւնների ևս հաւասարակշիռը: Դրամատէրը դժուարանում էր հաւատալ իւր աչքերին:

Հրեշտակապետն ասաց նորոն.

— Տեսնում ես, Նիկողայոս Նէրլի, — դու անպէտք ես թէ երկընքի և թէ դժոխքի համար: Գնահ, դարձիր Ֆլօրէնցիա, քո քաղաքում շատացրո՛ւ այդ հացերը, որ դու բաժանել ես գիշերով, որպէսզի ոչոք չտեսնէ — և դու փրկուած կլինիս: Երկինքը միայն զղջացող աւազակի և արտասուող յանցաւորի առաջ չէ բացւում: Տիրոջ ողորմութիւնը սահման չունի. նա փրկում է նաև ապաշաւող մե-

ծառուներին: Դու ևս այդպէս եղիր: Աւելացրո՛ւ այն հացերը, որոնց արժէքը աչքովդ տեսար իմ կշռի մէջ: Գնա՛:

Նիկողայոս Նէրլին զարթնեց: Նա վճռեց հետևել հրեշտակապետի խորհրդին և աւելցնել աղքատների հացերը, որպէսզի երկնքի արքայութիւնը ժառանգէ:

Այն երեք տարում, որ նա անցրեց երկրիս վերայ իւր առաջին մահից յետոյ, նա կարեկցում էր թշուառներին և շատ էր օգնում աղքատներին:

9. Ստ. Աւետիքեան. Ղեկավարներ
դ. 40 կ.
10. Պետտալօցցի. Լինճարդ և Գերտ-
րուդ. թարգմ. Իս. Յարութիւ-
նեան դ. 1 ր. 50 կ.
11. Մեղքիսեդեկ եպիս. Մուրատեան.
Պետրոս Շանչեան. պատկերով.
դ. 50 կ
12. Իս. Յարութիւնեան. Զգացմունք-
ների աշխարհ դ. 30 կ.
13. Յար. Թումանեան. Մելիք-Իւ-
սուփ. պատմ. պօէմա դ. 20 կ.
14. Մ. Եօկալի. Ուրացողը. թ. Ի.
Յարութիւնեանց դ. 20 կ.
15. 1901. ս. Էջմիածնի ժԶ դարա-
դարձը դ. 25 կ.
16. Եր. Շահաղիդ. Մկրտիչ Էմին.
դ. 60 կ.
17. Գ. ա. ք. Աղանեանց. Հընից-
նորից. ա. պրակ. դ. 30 կ.
18. Կարալէնիօ. Կոյր երաժիշտը.

907
1
92
Թարգմ. Մուշէ վարդապետ. գ.
60 կ.

19. Զորրորդ դարու հալ եկեղեցին
գ. 25 կ.

20. Երուանդ Շահազիզ. Նոր Նա-
խիջեանի ս. Խաչ վանքը. գ.
40 կ.

21. Խս. Յարութիւնեան. Իմ օրա-
գիրքը. գ. 25 կ.

22. Մեծ Ներսէս. գ. 25 կ.

23. Գ. Խաչիոնց. Հալոց կրօնական
բանաստեղծութիւն գ. 60 կ.

24. Խս. Յարութիւնեան. Ե. Սպիրի-
կին վիպագիր. գ. 15 կ.

25. Օր. Ն. Աղանեան (Թարգմ.) Սե-
հացիք. գ. 5 կ.

26. Օ. Շրալնէր. Մատուռի աւերակ-
ներում. Թարգմ. Գիւտ ա. ք.
Աղանեանց գ. 5 կ.

ԳԻՆՆ Է 5 ԿՈՊ.